

Monitor Sociaal Domein

gemeente
Het Hogeland

Inleiding Monitor 2024-1

De monitor Sociaal Domein biedt informatie over:

- Het gebruik van ondersteuning
- De ervaringen van onze inwoners met deze ondersteuning
- De reguliere inzet op de strategische doelen van het sociaal domein.

Twee keer per jaar is er, voorafgaand aan de Voor- en Najaarsnota, een rapportage, met de actuele cijfers van het gebruik en de vermelding van de laatste ontwikkelingen. De financiële voortgang binnen het sociaal domein wordt gemonitord in de P&C-cyclus; eventuele afwijkingen in de begroting zijn meegenomen in de Voorjaarsnota.

De monitor geeft een verdiepend inzicht in hoe het gaat met onze inwoners in relatie tot het sociaal domein. Data helpen om successen te delen, trends en ontwikkelingen te signaleren en waar nodig bij te sturen. Zo blijven we met elkaar leren van wat we aan het doen zijn.

Strategische doelen staan centraal

In de eerste rapportage van dit jaar sluiten we aan op de nieuwe indeling van de monitor die in de tweede helft van 2023 is geïntroduceerd. Met deze indeling sluiten we aan bij de strategische doelen vastgesteld in het beleidsplan *Naar een nieuw sociaal domein*: meer veerkracht, meer preventie, meer maatwerk en meer innovatie.

We geven aan wat we nu al doen in ons reguliere werk om deze doelen te realiseren. Dit is vooral een beschrijving van het doen. Voor het daadwerkelijk duiden van de effecten van het beleid is een verdere doorontwikkeling van het data gedreven werken nodig. De doorontwikkeling van de monitor is het sluitstuk van de beleidscyclus van data gedreven werken, waarin we vooraf de beoogde effecten van beleid vastleggen in kritische prestatie indicatoren, zodat we de effecten kunnen meten. Daarbij is het van belang om te weten tegen welke situatie we de ontwikkeling (nulmeting) afzetten om de effecten te kunnen duiden. Dat zit nu nog niet in deze monitor. In deze collegeperiode werken we daarnaartoe.

Rapportage schetst ontwikkelingen sinds tweede rapportage 2023

In deze rapportage actualiseren we de laatste monitorrapportage (tweede helft 2023). Zo leest u de huidige stand van zaken over de ontwikkelingen op landelijk-, regionaal- en lokaal niveau en de meest actuele cijfers en informatie over het gebruik van hulp en ondersteuning binnen de domeinen Participatiewet, de Jeugdwet en de Wmo. De cijfers over het gebruik zijn de aantallen inwoners die op het moment van de peildatum gebruik maken van een jeugdhulp- en Wmo-voorziening dan wel een bijstandsuitkering hebben. In de doorontwikkeling van de monitor worden de in-, door- en uitstroomcijfers betrokken, zodat een completer beeld ontstaat over het gebruik van de hulp en ondersteuning. Vanaf het derde hoofdstuk staan de strategische doelen centraal.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1. Belangrijke ontwikkelingen.....	4
Hoofdstuk 2. Gebruik van hulp en ondersteuning.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Hoofdstuk 3. Meer veerkracht.....	14
Hoofdstuk 4. Meer preventie	19
Hoofdstuk 5. Meer maatwerk.....	24
Hoofdstuk 6. Meer innovatie.....	25
Bijlagen Grafieken Jeugd	27

Hoofdstuk 1. Belangrijke ontwikkelingen

Landelijke ontwikkelingen

Integraal Zorgakkoord en GALA

Landelijk is overeenstemming bereikt over het Integraal Zorg Akkoord (IZA). Specifiek voor gemeenten is de ambitie om het sociaal domein en het medische domein meer naar elkaar toe te laten bewegen. Ook is in 2023 landelijk het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) gesloten. GALA richt zich op preventie, gezonde leefstijl en gezonde leefomgeving, met de onderliggende financiering voor gemeenten.

In het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorg Akkoord (IZA) worden afspraken gemaakt om in samenwerking tussen gemeenten, zorgaanbieders, zorgverzekeraars en zorgkantoren de gezondheid van inwoners te bevorderen en passende zorg te verlenen door processen goed op elkaar aan te laten sluiten en regionaal afspraken te maken over de (domein overstijgende) samenwerking;

Hervormingsagenda jeugd

De landelijke Hervormingsagenda Jeugd is opgesteld door de VNG en een groot aantal organisaties en is de tweede kamer in juni 2023 aangeboden. De Hervormingsagenda bevat een groot pakket aan afspraken om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen. Deze afspraken hebben betrekking op het volgende;

- Er zal structureel worden geïnvesteerd in de landelijke kwaliteit en effectiviteit van jeugdhulp.
- Het terugdringen van de residentiële jeugdhulp.
- Het aanpassing van de Jeugdwet, waardoor duidelijker wordt waarvoor kinderen en ouders hulp kunnen krijgen.
- Gemeenten worden verplicht regionaal samen te werken voor de inkoop specialistische om beschikbaarheid en continuïteit van zorg beter te organiseren.
- Het verminderen van administratieve lasten.
- Wijkteams worden versterkt en moeten beter samenwerken met bijvoorbeeld het onderwijs om ervoor zorgen dat kinderen en jongeren meer met collectieve voorzieningen worden ondersteund.

Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming

Het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming dat in opdracht van de ministeries van J&V, VWS en VNG is ontwikkeld, biedt perspectief op een effectieve (jeugd)beschermingsketen, waarbij het belang van kind en gezin centraal staat. Het Toekomstscenario betekent een grote innovatie en verandering waarbij wordt overgestapt van een kind- naar een gezins-/systeemgerichte benadering. Het toekomstscenario schetst op hoofdlijnen hoe de beschermingsketen er over zo'n 5 tot 10 jaar uit ziet. Niet alleen voor kinderen en gezinnen. Het toekomstscenario richt zich op huishoudens met leden tussen de 0 - 100 jaar. Centraal in het scenario staat de hulp en bescherming van het kind en gezin in onveilige en bedreigende situaties. Daarbij is er oog voor het kind en voor de volwassenen. Het doel is om tijdige en passende hulp en bescherming te bieden aan kinderen en gezinnen. Dit past in een brede, gezinsgerichte aanpak.

De komende 3 jaar zal het Toekomstscenario verder worden geconcretiseerd in onder andere proeftuinen. Vanaf 2026 wordt het Toekomstscenario landelijk geïmplementeerd en verankerd.

Een thuis voor iedereen: inzicht in woon- en zorgbehoefte verkregen

De provincie Groningen is één van de koploperregio's van het programma 'Een thuis voor iedereen', dat gericht is op de huisvesting van een aantal aandachtsgroepen. Dit programma is onderdeel van de Nationale Woon- en bouwagenda. Deze agenda heeft als doel het bevorderen van de beschikbaarheid, betaalbaarheid en kwaliteit van het woningaanbod. Voor de provincie Groningen zijn de woon-, zorg- en begeleidingsopgaven voor ouderen en diverse aandachtsgroepen aanzienlijk. Er is een koppeling gemaakt tussen het programma 'Een thuis voor iedereen' en het programma 'Wonen en zorg voor ouderen'. Binnen de koploperregio werken de woningcorporaties, zorgpartijen, Menzis, Groninger gemeenten en de provincie samen om te komen tot lokale woonzorgvisies die zijn afgestemd in de regio.

In 2023 is een provinciaal dataonderzoek uitgevoerd met het doel een gezamenlijk actueel en scherp onderbouwd inzicht in de woon-zorgbehoefte te krijgen. In 2024 worden de gegevens uit dit onderzoek met elkaar gedeeld en verscherpt. De gegevens vormen een basis voor het opstellen van de lokale Woonzorgvisie. Dit moet in het jaar 2024 afgerond zijn, evenals een urgentieregeling voor de verschillende aandachtsgroepen.

Introductie Participatiewet in Balans

De Participatiewet is op dit moment volop in beweging. Reden hiervoor is dat uit landelijke evaluaties gebleken is dat de Participatiewet 'uit balans is'. De Participatiewet wordt gezien als te complex, legt een te sterke nadruk op rechtmatigheid en uitstroom naar werk en bereikt niet in alle opzichten de gestelde doelen. Daarom gaat de Participatiewet over de gehele linie op de schop. De wetswijzigingen zullen gefaseerd worden ingevoerd over een periode van 2024 – 2026.

De principes van **vertrouwen, eenvoud en menselijke maat** moeten beter worden verankerd in de Participatiewet.

Met Participatiewet in Balans worden de volgende doelen nagestreefd¹:

1. De wet biedt een passend perspectief op werk en participatie.
2. De wet (rechten en plichten) is begrijpelijk en goed na te leven.
3. Mensen voelen zich ondersteund door de wet als het gaat om participatie en inkomen.
4. De wet biedt een doelmatig vangnet: zeker en voorspelbaar.
5. De wet biedt een toereikend inkomen.
6. De wet sluit goed aan bij brede vormgeving sociaal domein en het inkomensstelsel.

Het Breed Offensief is een onderdeel van de wijzigingen in het kader van de Participatiewet in Balans.

Regionale ontwikkelingen

Gezond Groningen: een nieuw samenwerkingsverband en gezamenlijke plannen

In het jaar 2023 is regionaal veel gebeurd om te komen tot een gezamenlijke aanpak om te voorkomen dat de zorg in de toekomst vastloopt en om de gezondheid van de inwoners van Groningen te verbeteren. Voor het realiseren van de ambities binnen het IZA en GALA, is het Preventie Overleg Groningen en Groningen Beter (regionaal samenwerkingsverband van de medische zorg) samen gegaan in het netwerk 'Gezond Groningen'. Het betreft bijna 40 organisaties uit zorg, welzijn, onderwijs, kennisinstellingen, gemeenten in de provincie Groningen en Coöperatie Menzis.

De Regiovisie Gezonde Groningers, Gezonde Zorg is, samen met alle gemeenten, Menzis en zorgorganisaties in 2023 opgesteld. Ook is het Regiobeeld geactualiseerd en is, mede aan de hand van beide documenten een Regioplan opgesteld. De organisaties verenigd in het netwerk 'Gezond

¹ Bron: Programmaplan Participatiewet in Balans, Ministerie van SZW, december 2023

Groningen' hebben gezamenlijk het Regioplan Gezond Groningen opgesteld. Tevens is een apart Regioplan Mentale Gezondheid opgesteld.

Ook is er vanuit het Rijk geld beschikbaar gesteld. Hiervoor hebben de gezamenlijke gemeenten voor zorgkantoorregio Groningen een aanvraag gedaan voor financiële middelen tot en met 2026. Deze middelen zijn toegekend, momenteel werken de gemeenten in gezamenlijkheid aan de besteding van deze middelen, passend bij de doelen in het Regioplan en het Integraal Zorgakkoord (IZA).

Naast knelpunten bieden de zorgakkoorden en het Regioplan de gemeente ook de mogelijkheid om meer te investeren in een gezonde leefstijl en een gezonde leefomgeving, zodat gezond leven gemakkelijker wordt voor de inwoners. Gemeenten zullen nog meer gaan doen om de gezondheid van hun inwoners te bevorderen, met interventies als Kansrijke Start, Tijd voor Toekomst (de verrijkte schooldag), gezond opgroeien, aanpak van armoede en schulden, valpreventie en een gezonde leefomgeving. Hiermee kunnen we de gezondheidsverschillen tussen inwoners verkleinen. Hiervoor wordt aansluiting en 'kansen tot stapeling' gezocht met bijvoorbeeld middelen vanuit IZA, GALA, Regio Deal, Nij Begun en de transformatie Sociaal Domein.

Toekomstscenario Jeugd- en gezinsbescherming

Eind 2023 is een programma- en uitvoeringsplan voor regio Groningen opgesteld voor de periode tot 2026, ter voorbereiding als regio Groningen op implementatie Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. Regio Groningen wil zich zo goed mogelijk voorbereiden, in samenhang met gelijktijdige ontwikkelingen die elkaar potentieel versterken, zoals de Hervormingsagenda en inkoop Hoog Specialistische Jeugdhulp. Het programmaplan is een interactief ontwikkeltraject, waarbij samen met netwerkpartners stap voor stap wordt uitgewerkt, ervaring opgedaan en geleerd in lijn met de basisprincipes van Toekomstscenario (Systeemgericht, Eenvoudig, Rechtsbeschermend & Transparant, Lerend).

Bovenregionale samenwerking voor behoud van een dekkend zorglandschap

De drie noordelijke jeugdhulpregio's Drenthe, Friesland en Groningen, oftewel 3Noord, werken samen zodat jeugdigen zo dichtbij mogelijk passende zorg kunnen krijgen. 3Noord wil dat de jeugdhulp aan jeugdigen en gezinnen zoveel mogelijk thuis en in de eigen sociale context wordt aangeboden. Als dit niet mogelijk is, dan willen we dat de noodzakelijke jeugdhulp zo dichtbij mogelijk beschikbaar is, 'zo thuis mogelijk' wordt geboden en dat er geen kinderen meer buiten de noordelijke regio's worden geplaatst. In november 2022 is er een bestuurlijke opdracht vastgesteld om op 3Noord niveau in beeld te brengen wat gezamenlijk nodig is om een toekomstbestendig en dekkend zorglandschap te organiseren en te behouden voor onze jeugdigen. De opdracht heeft geleid tot de uitvoeringsagenda schaarse voorzieningen 3Noord 'de kracht van samen voor Jeugd 3Noord' die door elk van de drie regio's is bestuurlijk is vastgesteld. Voorbeelden in de uitvoeringsagenda:

- Samen gezinspsychiatrie contracteren
- Samen de afbouw van Jeugdhulp-plus omvormen naar kleinschaligheid
- Samen de klinische zorg voor kinderen met psychiatrische problematiek contracteren

Regionale inkoop complexe doelgroep (Hoogspecialistische Jeugdhulp)

De gemeenten hebben de opdracht voor de inkoop van Hoogspecialistische Jeugdhulp belegd bij de RIGG. De Groninger gemeenten willen de hulp aan jeugdigen en gezinnen met meervoudige en complexe en/of urgente of zeldzame problematiek effectiever, tijdiger en passender organiseren. We noemen dit de transformatie van Hoogspecialistische Jeugdhulp (HSJ). Hiervoor is een Koersdocument vastgesteld door de Groninger gemeenten. De transformatie van de HSJ is een keten brede opgave. Het strekt zich uit van de transformatie van de gesloten jeugdhulp tot het voorzien in voldoende en passende ambulante voorzieningen, residentiële voorzieningen en schaarse voorzieningen voor het garanderen van een dekkend jeugdhulplandschap. Centraal in het koersdocument staat een nieuwe werkwijze. Deze aanpak is gebaseerd op een multidisciplinaire samenwerking, specifiek afgestemd op de behoeften van jeugdigen. Een gecontracteerd netwerk,

bestaande uit aanbieders, wordt gezamenlijk verantwoordelijk voor de doelgroep die baat heeft bij deze werkwijze. Hierbij werken ze nauw samen met andere partners en het lokale team. Het gaat om het opbouwen en onderhouden van een sterk netwerk rondom en met de jeugdigen en gezinnen die deze zorg ontvangen. Ze bieden passende hulp met een focus op de vijf Big-Five gebieden (support, wonen, school & werk, inkomen en welzijn). In het eerste half jaar van 2024 vindt een mondelinge consultatieronde plaats om de inkoopstrategie te kunnen bepalen. Het streven is om per 1 januari 2025 de nieuwe werkwijze (en eventueel nieuwe/ aangepaste producten) te contracteren. De verwachting is dat het implementeren van de nieuwe werkwijze gefaseerd zal plaatsvinden.

Arbeidsmarkt

De huidige krappe arbeidsmarkt brengt uitdagingen met zich mee voor werkgevers om hun vacatures gevuld te krijgen. Tegelijkertijd zijn er mensen die nog niet aan het werk zijn of die zich nog kunnen ontwikkelen in hun werk. Zo biedt deze arbeidsmarkt ook kansen, bijvoorbeeld voor een meer inclusief personeelsbeleid, waarbij ondersteuning is voor werknemers in een kwetsbare positie.

Arbeidsmarktregio Werk in Zicht

Onze arbeidsmarktregio bestaat uit provincie Groningen en de kop van Drenthe. Gemeenten, UWV en provincie werken sinds 2009 samen binnen Werk in Zicht. Binnen dit samenwerkingsverband helpen we iedereen die dat nodig heeft op het gebied van werken en leren. Het kaderplan van Werk in Zicht heeft als doel de komende jaren 20.000 mensen in onze arbeidsmarktregio stappen te laten maken op weg naar of in hun werk. Want het is belangrijk dat iedereen mee kan doen op de arbeidsmarkt.

Regionaal Actieplan Dakloosheid Groningen

Er is een Regionaal actieplan Dakloosheid Groningen ontwikkeld, met meerjarige uitvoeringsagenda. We gaan werken volgens de zes actielijnen zoals deze ook in het Nationaal Actieplan Dakloosheid worden gebruikt:

1. Versterken financiële bestaanszekerheid: borging van het bestaansminimum.
2. Preventie: dakloosheid wordt te allen tijde voorkomen.
3. Wonen eerst: iedereen een stabiele woonplek met ondersteuning op maat
4. Versterken van de uitvoeringspraktijk: betere regie, snelheid en de menselijke maat centraal
5. Inzet ervaringskennis in de hele beleidscyclus
6. Aandacht voor jongeren, LHBTIQ+ en EU-burgers

Lokale ontwikkelingen m.b.t. aanpak dakloosheid

In het Hogeland is er woningnood en er zijn lange wachtlijsten om een woning te krijgen. Er zijn minder woningen beschikbaar dan een paar jaar geleden waardoor de zorg regelmatig cliënten niet kan laten uitstromen. Voor de uitstroom van cliënten van beschermd wonen zijn er afspraken, maar voor jeugdigen en inwoners die in een crisissituatie verkeren is er geen urgentieregeling. Dit geeft geregeld problemen omdat ook de maatschappelijke opvang regelmatig geen plaats heeft. In het Hogeland zijn we daarom bezig om de samenwerkingsafspraken met betrokken ketenpartners weer een update te geven, zodat we optimaal preventief kunnen werken. Daarnaast zijn we met de woningcorporaties in overleg om “Kamers met aandacht” uit te rollen bij huurders en particulieren. En zijn we aan het onderzoeken welke wooninitiatieven verder passend en noodzakelijk zijn.

Ervaringen van onze inwoners

Ervaringen van onze inwoners

In de zomer van 2023 is er onderzoek gedaan onder inwoners die gebruik maken van een voorziening vanuit de Wmo. Bij de Wmo gaat het om voorzieningen die inwoners helpen langer zelfredzaam te blijven, zoals hulp bij het huishouden of dagbesteding. De ervaringen van de inwoners van Het Hogeland met de maatschappelijke ondersteuning zijn positief. Een meerderheid van de respondenten is (zeer) tevreden over het contact met de gemeente, met de kwaliteit van de ondersteuning en met

het effect van de ondersteuning. De meest ontvangen vorm van ondersteuning die de inwoners ontvangen is hulp bij het huishouden, meer dan 70%. Over het snel geholpen worden zijn meer inwoners ontevreden dan bij het onderzoek van vorig jaar. Dit signaal was verwacht, omdat de Wmo-consulenten veel aanvragen hebben en er daardoor een te lange wachttijd is voor de behandeling.

In november 2023 is er ook een cliëntervaringsonderzoek jeugd uitgevoerd. In totaal 106 inwoners hebben een brief gekregen met een vragenlijst. De respons op het verzoek was laag. Jeugdhulp is hulp bij psychische hulpvragen, begeleiding maar ook zoals hulp bij opvoedproblemen. Over het geheel genomen zijn de inwoners tevreden over de jeugdhulp en hoe deze ingeregeld is. De ondersteunende jeugdhulp kan goed helpen en begrijpt de ouders en het kind. Wel hebben de inwoners vaak te maken met wisselingen van ondersteuners en casemanagers. Uit het onderzoek kwam naar voren dat regievoering (casemanagement) duidelijk een meerwaarde heeft.

Een goede analyse kan bijdragen aan juiste inzet van zorg. Het kernproces draagt hieraan bij. Daarnaast is een goede informatievoorziening vanaf de start van een traject naar de inwoners belangrijk. Daarom is het Sociaal Team bezig, in samenwerking met een aantal casemanagers, om een informatiepakket samen te stellen voor de start van casemanagement. Daarin staat globaal de werkwijze, belangrijke telefoonnummers, info cliëntondersteuning, zorg voor jeugd etc. De tevredenheid over het geheel genomen is hoog.

Beroep en bezwaar

Bezwaar & beroep Jeugdwet

Er lopen momenteel geen bezwaar- of beroepsprocedures tegen besluiten in het kader van de Jeugdwet peildatum (28 maart 2024).

Bezwaar & beroep Wmo

Vanaf 1 januari 2024 zijn er tot nu toe twee bezwaren binnengekomen. Er zijn twee bezwaren afgerond. Eén bezwaar is ongegrond verklaard (besluit is volledig in stand gelaten). Eén bezwaar is gedeeltelijk gegrond verklaard (besluit is deels aangepast). Er zijn nog drie lopende bezwaren. Er is op dit moment één beroepszaak in behandeling.

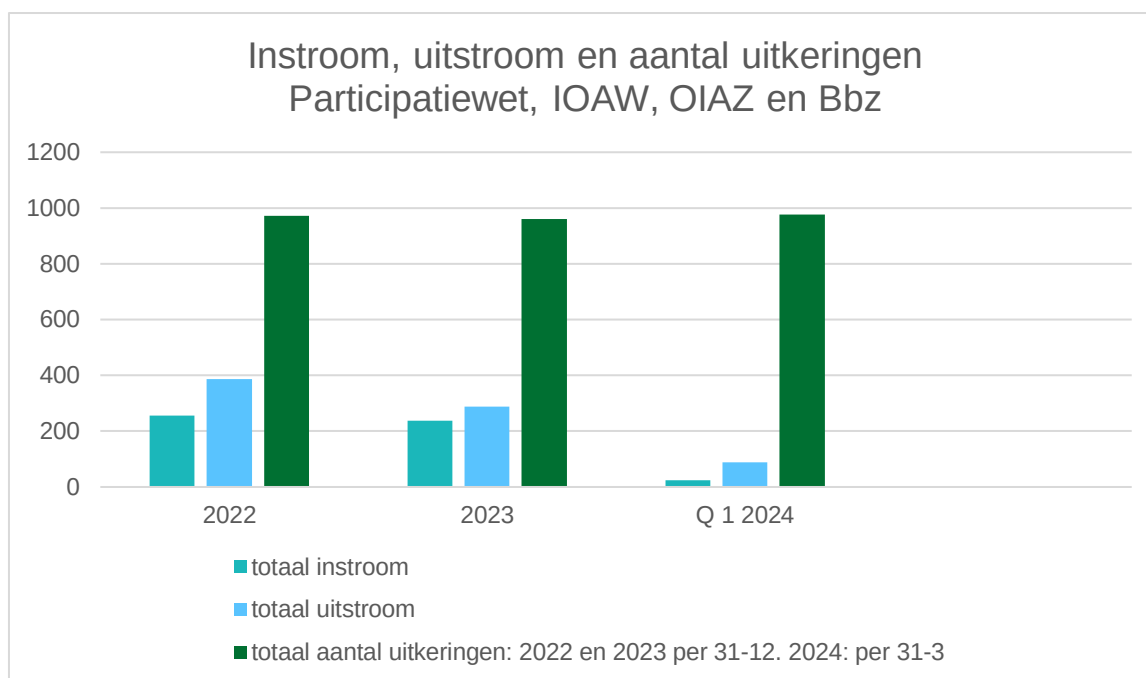
Bezwaar & beroep Participatiewet

Er zijn in 2024 twee bezwaarschriften in het kader van de Participatiewet binnengekomen, waarvan één nog loopt en de ander ongegrond is verklaard (peildatum: 2 april 2024).

Hoofdstuk 2. Gebruik van hulp en ondersteuning

In dit hoofdstuk leggen we de focus op de ontwikkelingen in de Participatiewet, de Jeugdwet en de Wmo.

Participatiewet

De getallen in de grafiek gaan over het aantal **uitkeringen**. Omdat partners samen één uitkering ontvangen, is het **aantal personen dat een uitkering ontvangt** hoger. Dit speelt een rol in bijvoorbeeld onze re-integratie activiteiten, omdat die per persoon plaatsvinden. Deze aantallen staan genoemd bij het onderwerp ‘meer veerkracht – ontwikkelen, leren, participatie’ van dit document.

Lichte stijging in aantal uitkeringen begin 2024

De werkloosheid is in ons gebied nog steeds historisch laag. We zien een hele lichte stijging van het aantal uitkeringen. Of dit een trend gaat worden voor dit jaar of slechts een tijdelijke verhoging, kunnen we pas beoordelen eind 2024. Op dit moment zien we geen ontwikkelingen waaraan deze lichte stijging te relateren is. We weten wel dat het aantal inwoners met een bijstandsuitkering die intensieve begeleiding nodig heeft naar of in werk/participatie nog steeds toeneemt.

Werkgevers krijgen vacatures moeilijker vervuld

Door het team van werkgeversadviseurs en accountmanagers wordt actief gewerkt om vraag en aanbod op een krappe arbeidsmarkt dicht bij elkaar te brengen. Het onderhouden van contact en het bieden van begeleiding aan zowel de werkzoekenden als de werkgevers is hierbij cruciaal. Er wordt nauw samengewerkt met de arbeidsmarktregio Werk in Zicht.

Jeugdwet

Als bijlagen bij dit document zijn grafieken toegevoegd die de geïndiceerde jeugdzorg en de kosten daarvan weergeven. Het gaat hier om Zorg in Natura.

Geïndiceerde jeugdhulp daalt licht

In het totaalbeeld van de jeugdzorg zien we dat het aantal jeugdigen waarvoor geïndiceerde jeugdhulp wordt ingezet over een langere periode een stabiel beeld laat zien en in de tweede helft van 2023 licht daalt. Er zijn dan circa 1000 jongeren waarvoor jeugdhulp is geïndiceerd. Deze daling zien we terug in de kosten voor de ingezette jeugdhulp. Het aantal jongeren waarvoor ambulante begeleiding wordt geïndiceerd is licht gedaald en het aantal jongeren waarvoor ambulante behandeling is geïndiceerd is redelijk stabiel gebleven maar de indicatiewaarde daarvoor is wel toegenomen. Ook de inzet van dagbesteding en dagbehandeling is stabiel gebleven.

Stijging intensieve behandeling gezinnen en specifieke problematiek

Bij de inzet van de Intensieve jeugdzorg ambulant zien we in 2023 een stijging ten opzichte van het jaar 2022. Dit betreft de intensieve behandeling van gezinnen. De grafiek Specifieke doelgroepen betreft de inzet van heel specifieke jeugdhulp voor specifieke problematiek. Zoals de ondersteuning van jeugdigen bij bijvoorbeeld complexe echtscheidingen, geringe zelfredzaamheid of dyslexie. We zien in de tweede helft van 2023 een lichte stijging.

Daling verblijf en inzet jeugdbeschermingsmaatregelen

Verblijf laat een lichte daling zien vanaf midden 2023. Dit betekent dat minder jeugdigen in 24 uur jeugdzorg voorzieningen verblijven. We zien in de tweede helft van 2023 een daling bij de inzet van jeugdbeschermingsmaatregelen.

Crisissituaties

De grafiek die de inzet van crisis producten weergeeft laat, passend bij crisis situaties, een grillig beeld zien. Het gaat hier om inzet jeugdhulp voor een klein aantal jongeren voor relatief korte periodes.

Woonplaatsbeginsel: soms een andere gemeente verantwoordelijk

Als gevolg van het woonplaatsbeginsel is voor een aantal jeugdigen per 1 januari 2022 een andere gemeente financieel verantwoordelijk geworden voor de inzet van de jeugdhulp. Dit is voornamelijk terug te zien in de grafiek verblijf pleegzorg. Vanaf 2022 is een stabiel beeld te zien in de pleegzorg cijfers. Conform landelijke afspraken worden indicaties pleegzorg afgegeven tot het bereiken van de leeftijd van 21 jaar.

Woon-werk-leer traject

De pilot woon-werk-leer traject loopt tot eind 2024. Het project is geëvalueerd. Het college heeft besloten om het Woon-, leer-, werktraject structureel te borgen met ingang van 1 januari 2025 en de financiële gevolgen te verwerken in de Voorjaarsnota. Het project is in 2021 gestart om dakloosheid (of onterechte instroom in Beschermd Wonen) onder kwetsbare jongeren te voorkomen en uitstroom uit intramurale voorzieningen (Beschermd Wonen en jeugdinstituten) te bevorderen. Er zijn in totaal sinds 2021 44 jongeren aangemeld. Hiervan zijn 8 jongeren gestart met een traject, waarvan 3 in 2023. De overige jongeren zijn doorgeleid naar andere hulpverlening, hebben zich teruggetrokken of moeten nog gesproken worden. Het betreffen met name jongeren die in de thuissituatie in hun ontwikkeling in de knel komen en dreigen dakloos te worden.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning

Hulpmiddelen en trapliften

De levering van hulpmiddelen wordt opnieuw aanbesteed. De verwachting is dat deze aanbesteding en de implementatie in juni 2024 is afgerond. Onder hulpmiddelen vallen bijvoorbeeld woonvoorzieningen (zoals douchestoelen en kleine woningaanpassingen), rolstoelen, scootmobielen en trapliften. Voor de levering en het onderhoud van trapliften is in 2023 een aanbesteding geweest. Het resultaat is een nieuwe leverancier.

In 2023 zijn 29 trapliften geplaatst (in de eerste helft van 2023 waren dit er 14) en 28 trapliften verwijderd (de eerste helft van 2023 waren dit er 16). In totaal zijn ruim 1750 hulpmiddelen in gebruik (dit waren er 1.525 een half jaar eerder). Hiervan is 46% woonvoorzieningen, 24% rolstoelen en 30% vervoersmiddelen (zoals aangepaste fietsen en scootmobielen).

Gebruik publiek vervoer blijft lager dan vóór coronapandemie

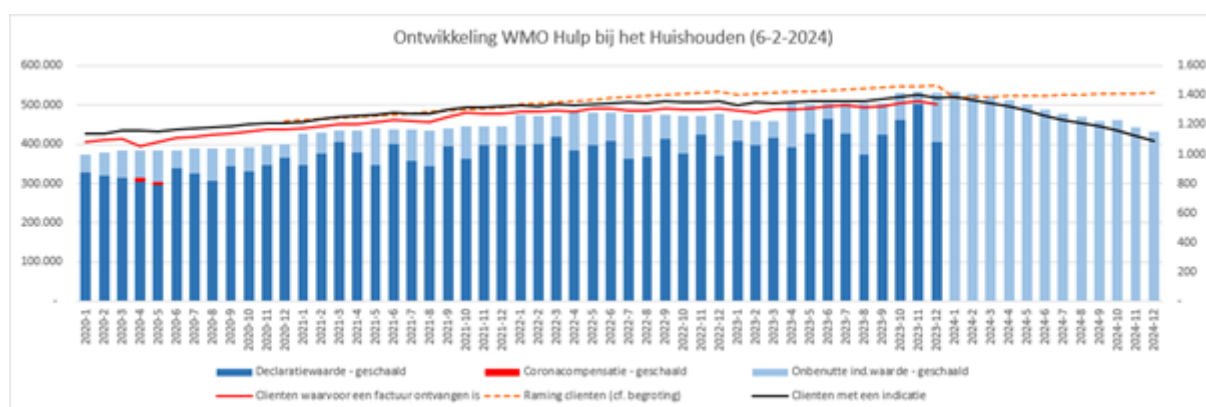
Wmo-vervoer valt onder het Publiek Vervoer. In de vorige monitor staat beschreven dat het aantal ritten en aantal kilometers nog niet terug is op het niveau van vóór de coronapandemie. De invloed van de coronapandemie op het aantal reizigers en de te verwachten aantallen reizigers worden meegenomen in de nieuwe aanbesteding. De samenwerkingsorganisatie Publiek Vervoer is inmiddels begonnen met de voorbereidingen voor deze aanbesteding.

Herstelgerichte hulp is gestopt

In de monitor van najaar 2023 werd al aangegeven dat de interventie herstelgerichte hulp geëvalueerd zou worden. Dit was nodig omdat er weinig aanmeldingen waren en weinig inwoners geschikt bleken om mee te doen. Uit de evaluatie kwam naar voren dat onduidelijk was of inwoners die de training hadden gevolgd daadwerkelijk minder ondersteuning nodig hadden vanuit de Wmo. Daarnaast bleek dat geen besparing gerealiseerd werd op de uitgaven voor maatwerkvoorzieningen, maar dat de interventie juist geld kostte. Op basis van deze uitkomsten is besloten om te stoppen met herstelgerichte hulp. Sinds 1 augustus 2023 worden geen nieuwe inwoners meer doorgestuurd. De inwoners die daarvoor al begonnen zijn met de training, trainen door tot 1 augustus 2024. Hierna stopt de interventie volledig.

Huishoudelijke ondersteuning blijft stijgen, wachtlijst iets lager

Het aantal inwoners met een indicatie voor huishoudelijke ondersteuning is de afgelopen jaren gestegen. Dit is in lijn met de vergrijzing binnen Het Hogeland en het feit dat ouderen steeds langer thuis blijven wonen. Sinds eind januari 2023 werken we met een wachtlijst voor inwoners waarbij huishoudelijke ondersteuning geïndiceerd is. Het aantal inwoners op de wachtlijst varieert per week. Vanaf de start van de wachtlijst in januari 2023 hebben 328 inwoners op de wachtlijst gestaan. Gemiddeld staan inwoners 5,5 weken op de wachtlijst voordat ze huishoudelijke ondersteuning krijgen.

Het aantal inwoners met begeleiding blijft ongeveer gelijk

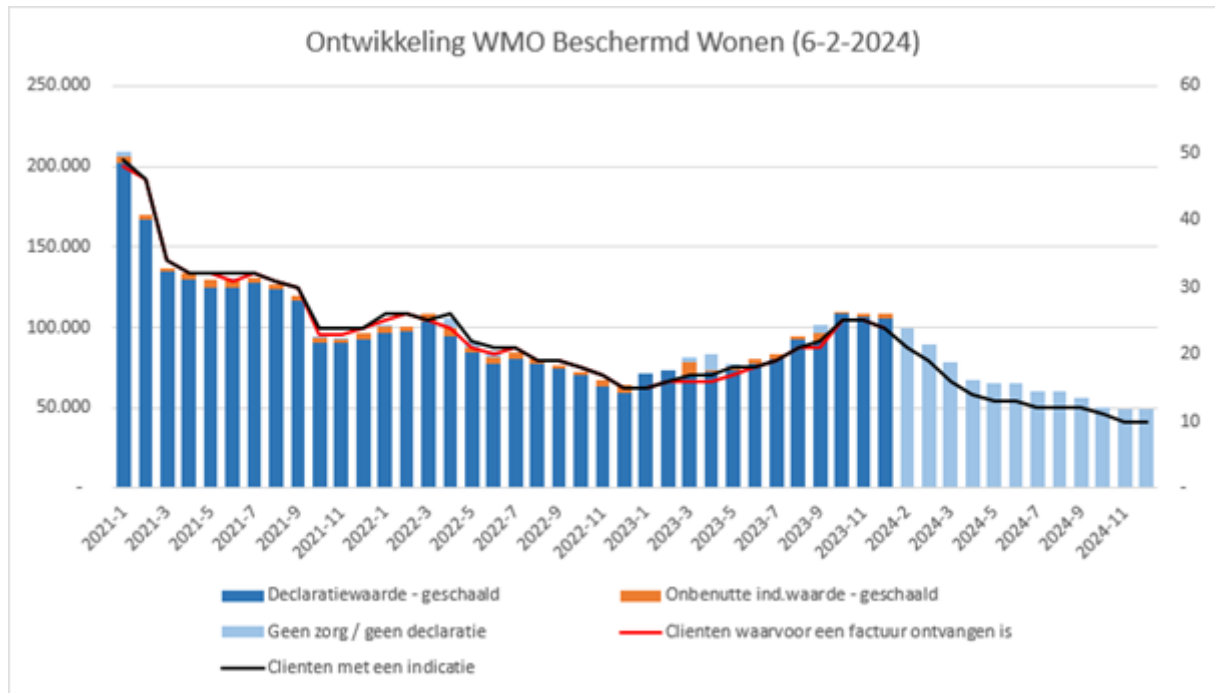
Het aantal cliënten met een Wmo-begeleidingsproduct (individuele begeleiding, dagbesteding, vervoer naar dagbesteding en kortdurend verblijf) blijft ongeveer gelijk. De uitgaven zijn eveneens stabiel. We verwachten hierin voor 2024 geen wijziging.

Inwoners met een indicatie beschermd wonen: 25 unieke cliënten

Met lokale Wmo ondersteuning proberen we als dat kan zelfstandig thuis wonen mogelijk te maken. In een aantal gevallen is er intensievere hulp nodig; Beschermd Wonen (BW). Er waren 36 BW-indicaties in december 2023 en 3 Maatschappelijke Opvang(MO) indicaties voor 25 unieke cliënten. Van deze cliënten waren er 15 cliënten tussen de 18-30 jaar. De overige indicaties waren van cliënten in de leeftijd 30-85 jaar. Er is vanaf augustus 2023 een lichte stijging in het aantal cliënten met een BW-indicatie. In maart 2024 zien we juist weer een kleine afname van het aantal indicaties. Omdat slechts een beperkt aantal cliënten in het Hogeland de indicatie beschermd wonen heeft, stijgt het percentage al snel als er een cliënt bijkomt.

In 2024 gaan we extra aandacht besteden aan de data, zodat we mogelijk over een langere periode trends kunnen duiden en gericht beleid hierop kunnen maken.

/

Doorverwijzingen naar Mensenwerk Hogeland

In de onderstaand figuur zijn de verwijzingen naar Mensenwerk te zien per kwartaal. In het derde kwartaal van 2023 werden in totaal 38 inwoners door andere organisaties verwezen naar Mensenwerk Hogeland, waarvan 12 vanuit de gemeentelijke organisatie. Deze aantallen wisselen sterk in de afgelopen drie jaren waardoor er moeilijk een trend te benoemen valt. Wel zien we over deze periode een stijging van de verwijzingen uit het onderwijs, de huisarts/ POH en ketenpartners.

	Q2, 2020	Q3, 2020	Q4, 2020	Q1, 2021	Q2, 2021	Q3, 2021	Q4, 2021	Q1, 2022	Q2, 2022	Q3, 2022	Q4, 2022	Q1, 2023	Q2, 2023	Q3, 2023
Gemeente: WMO	10	7	11	2	5	6	12	4	6	3	4	5	1	6
Gemeente: OGGZ	6	2	12	6	2	3	5	2	7	1	8	8	5	1
Gemeente: Jeugd	2	2	7	6	8	3	4	5	3	1	-	2	3	3
Gemeente: Werkplein	3	2	4	5	8	3	3	4	1	2	1	-	1	-
Huisarts/POH	1	4	4	3	2	-	10	7	5	2	3	1	4	10
Zorgaanbieders	1	1	4	2	1	3	7	2	5	1	8	-	6	2
Ketenpartners	3	1	3	3	2	6	3	7	6	4	2	10	7	8
Gemeente: Integrale toegang	1	-	3	4	1	4	4	2	2	3	2	9	1	2
GKB / bewind	-	-	-	3	-	-	1	2	1	-	1	-	2	-
Onderwijs										1	11	12	11	1
Woningbouw													4	3
Overig	9	9	19	12	18	30	23	37	41	19	12	17	4	5
Totaal	36	28	67	46	47	58	72	72	77	37	52	64	49	38

Dienstverlening onder druk

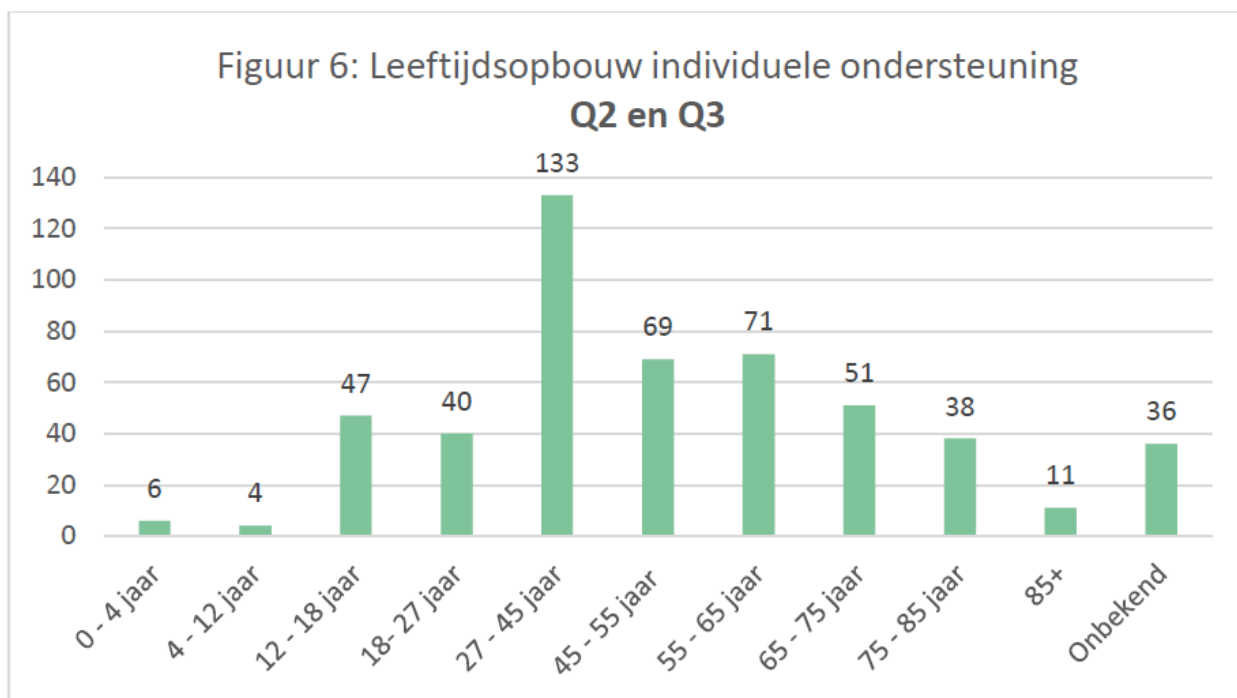
Op de peildatum 1 maart 2024 is er een wachtlijst bij het maatschappelijk werk voor individuele trajecten van in totaal 32 mensen. De wachttijd varieert tot een maximale wachttijd van 14 weken. Bij spoed of crisis wordt de casus direct opgepakt en er wordt contact onderhouden met de inwoners op de wachtlijst.

Onafhankelijke cliëntondersteuning: meer inwoners maken er gebruik van

De onafhankelijke cliëntondersteuner helpt inwoners bij het formuleren van zijn of haar ondersteuningsvraag en het organiseren van een oplossing, en draagt zo bij aan het versterken van de zelfredzaamheid. Er is een stijgende lijn te zien in het aantal inwoners dat gebruik maakt van de onafhankelijk cliëntondersteuner. In het eerste kwartaal 2023 gaat het om 43 inwoners. Bij de vorige monitor was het de verwachting dat het totaal aantal inwoners dat in 2023 de cliëntondersteuner om hulp en advies vroeg hoger zou zijn dan het totaal aantal in 2022. De cijfers over het vierde kwartaal 2023 zijn nog niet bekend maar de verwachting dat het aantal inwoners stijgt, lijkt uit te komen.

2021	2022	2023 Q 1,2 en 3
77	95	80

In de onderstaande tabel zien we de leeftijdsopbouw van de inwoners die individuele ondersteuning kregen van Mensenwerk Hogeland. Evenals in de vorige monitor is de leeftijdsgroep 27- 45 relatief sterk vertegenwoordigd.

Leun en steun, informatie en advies.

In de onderstaande tabel zijn we de top 5 hoofddomeinen waarop inwoners steun, informatie en advies vragen. We zijn dat financiën hierin de grootste aanleiding is.

Tabel 1: Top 5 hoofddomeinen leun en steun en informatie en advies
Q2 en Q3

	<i>Informatie en advies</i>	<i>Leun en steun</i>
<i>Financiën</i>	128	7
<i>Huisvesting</i>	33	7
<i>Geestelijke Gezondheid</i>	25	21
<i>Huiselijke relaties</i>	19	5
<i>Maatschappelijke participatie</i>	15	2

Hoofdstuk 3. Meer veerkracht

Vrijwilligerswerk en mantelzorg

Mantelzorg: meer mantelzorgers en meer ondersteuning

Mantelzorgers hebben een steeds belangrijkere rol in de zorg en ondersteuning aan onze inwoners. We zijn als gemeente verantwoordelijk voor de ondersteuning en waardering voor mantelzorgers. Dit doen we door zowel algemene voorzieningen, zoals het Steunpunt Mantelzorg Het Hogeland, als maatwerkvoorzieningen aan te bieden. Mantelzorgondersteuning is onderdeel van de basisondersteuning die wordt uitgevoerd door Mensenwerk Hogeland. Het jaarlijkse mantelzorgcompliment uitgereikt aan 1.150 mantelzorgers. Er is een toename van 30 geregistreerde mantelzorgers bij het Steunpunt Mantelzorg in 2023.

Waardering voor vrijwilligers

Afgelopen jaar zijn er door de gemeente 5.050 vrijwilligers in het zonnetje gezet door middel van een vrijwilligerswaardering.

Dementie: dementiescan uitgevoerd

Het aantal mensen met dementie in onze gemeente stijgt. Om inzicht te krijgen in hoe dementievriendelijk Het Hogeland is, is in het najaar van 2023 een dementiescan uitgevoerd. Uit deze scan komt naar voren dat er nog veel te verbeteren is. Op basis van de dementiescan heeft de kerngroep dementie een jaarplan gemaakt. In het jaarplan staan concrete acties uitgewerkt om de structuur en afstemming tussen verschillende professionals die zich bezighouden met dementie te verbeteren.

Voorliggend veld en basisondersteuning

De voorliggende voorzieningen omvatten alle voorzieningen waar geen indicatie voor nodig is of waar je terecht kunt met een lichte toets vanuit het sociaal loket. Onze ambitie is dat inwoners dichtbij en laagdrempelig ondersteuning krijgen vanuit de eigen leefwereld en zoveel mogelijk aansluitend bij het normale leven. Daarvoor hebben we voldoende voorliggende voorzieningen nodig die dit mogelijk maken.

HomeStart Humanitas: iets minder gezinnen doen mee

HomeStart Humanitas werkt in 2023 met een groep van kleine 20 vrijwilligers in de gemeente Het Hogeland. In 2023 zien we een aanzienlijke daling van het aantal actieve vrijwilligers. Een directe oorzaak is hiervoor is niet benoemen. Deze ontwikkeling wordt gevolgd en extra aandacht wordt besteed aan het werven van meer vrijwilligers in 2024. Het aantal deelnemende gezinnen in 2023 laat een iets lager aantal zien in vergelijking tot 2022. Verwachting en inzet is dat ieder jaar 20 gezinnen in Het Hogeland deelnemen aan het programma van HomeStart.

Ondersteuner Jeugd en Gezin: inzet stabiliseert

De inzet van de OJG binnen de huisartsenpraktijken in HHL is in 2023 nagenoeg het zelfde gebleven qua aantal in vergelijking tot 2022. In 2024 zal de inzet van het de OJG in HHL worden geëvalueerd. Dit is vooruitlopend op de aankomende aanbesteding OJG voor 2025 t/m 2027.

Voorliggende voorzieningen	Aantallen 2021	Aantallen 2022	Aantallen 2023
Steunouder (matches of in wording)		1	9
HomeStart Humanitas	22	25	22
PIT voorlichting		8	20
OJG	208	262	254

Steunouder: animo voor deelname groeit

Steunouders bieden een kind 1 of 2 dagdelen per week een gastvrij thuis en geven zo een steuntje in de rug aan hun ouders. De realisering van een Steunouder-match vraagt veel tijd en verkrijgen van vertrouwen bij zowel Vraag- als de Steunouder gezinnen. De start van Steunouder in HHL was uitdagend. In 3^e en 4^e kwartaal 2023 zien we de animo toenemen, met name bij de Vraagouders. In 2024 is de inzet dat bekendheid van Steunouder bij de inwoners in Het Hogeland verder zal toenemen. Verder zal in samenwerking met Steunouder Nederland een effectmeting plaatsvinden, met name gericht op de maatschappelijke waarde in relatie tot sociale verbondenheid.

Beroep op schoolmaatschappelijk werk stabiliseert

Het aantal jongeren op de Voortgezet Onderwijs scholen dat een beroep doet richting de schoolmaatschappelijke werker is in 2023 in vergelijking met 2022 niet of nauwelijks veranderd. Het gaat hier om individuele trajecten waarin jongeren in 1 of meerder gesprekken hulpverlening aangereikt heeft gekregen. De schoolmaatschappelijke werkers blijven ook de komende jaren zichtbaar aanwezig binnen de scholen waarbij info en advies tevens plaatsvindt. Verwachting is dat 2024 een groei zullen zien van het aantal trajecten SMW o.a. door uitvoering SMW Mensenwerk op locatie Terra Praktijk te Winsum vanaf 2^e kwartaal 2024.

Voorliggende voorzieningen	Aantallen 2021	Aantallen 2022	Aantallen 2023
Mensenwerk Hogeland: Schoolmaatschappelijk werk - Trajecten	45	87	85

MEE Noord vooral ingezet voor gedragsproblemen kind en opvoedonmacht ouders

MEE Noord doet ambulante ondersteuning vanuit de basisondersteuning voor kinderen en jongeren met een licht verstandelijke beperking. Voor de kind gerelateerde problematiek gaat het vooral om gedragsproblemen, al dan niet gediagnosticeerd. Voor de gezin gerelateerde problematiek valt op dat ook in 2023 vooral de opvoedonmacht van de ouders hoog scoort. Vermoeden van autisme of een licht verstandelijke beperking bij de ouders blijft ook in 2023 vaak een oorzaak van problematiek. Het gebruik van de ondersteuning bleef ongeveer gelijk.

Voorliggend veld en basisondersteuning Jeugd	Aantallen 2022	Aantallen 2023
MEE Noord	33	30
Team 050	39	37 (t/m 3 Q)

Meer ambulante begeleiding vanuit Team 050

Team 050 biedt ambulante begeleiding aan jeugdigen en hun opvoeders vanuit de basisondersteuning. De begeleiding is vooral gericht op opvoedondersteuning en individuele begeleiding van een kind of jongere. De ondersteuning is erop gericht de positieve krachten in het gezin en de competenties te versterken en de risicofactoren te verminderen. Onze verwachting is dat in 2023 meer inwoners gebruik zouden maken van de gezinsbegeleiding door Team 050 dan in 2022. De cijfers over heel 2023 zijn echter nog niet bekend.

Nieuwe Inkoop

Nieuwe inkoop lokale Jeugdhulp.

In 2023 zijn we gestart met de aanbestedingsprocedure om een voorliggende voorziening dagbesteding en begeleiding (vvbd) als gemeente zelf in te kopen. Tijdens deze dialoogfase zijn er

een aantal knelpunten naar voren gekomen, begin 2024 is daarom besloten om de aanbesteding in te trekken. Na intrekking van de aanbesteding wordt nu in kaart aan het brengen wat de jeugd in het Hogeland nodig heeft, wat wordt meegenomen in het project “organiseren lokale Jeugdhulp”.

Ontwikkelen via leren, werken en participeren

Om goed mee te kunnen doen in de samenleving zijn werk en inkomen een belangrijke voorwaarde. Ze zorgen voor meer veerkracht bij inwoners om problemen zelfstandig op te lossen.

Ontwikkelplein Het Hogeland

Vorig jaar is vastgesteld dat een andere manier van werken nodig is om inwoners die dat nodig hebben vanuit Ontwikkelplein Het Hogeland dienstverlening te blijven geven naar ontwikkelen, leren en werken. De afgelopen periode zijn we doorgegaan met de transformatie van Werkplein Ability naar Ontwikkelplein Het Hogeland. Sinds januari 2024 is de naamswijziging een feit. Het Implementatieplan Ontwikkelplein Het Hogeland is doorontwikkeld naar programma Ontwikkelplein Het Hogeland. Op dit moment zien we dat veel activiteiten vanuit het programma al opgenomen zijn in de reguliere uitvoering (lijn). Zo zijn er nieuwe collega's aangenomen in de functie van jobcoach en ontwikkelcoach. Ook is het methodisch werken uitgebreid en verwachten we in april 2024 het advies over de toekomst van de diverse leerwerkvoorzieningen binnen het Ontwikkelplein. De rol van programmamanager is inmiddels overgenomen door de teamleider ontwikkelen en werkbegeleiding van Ontwikkelplein Het Hogeland.

Aantal inwoners in begeleiding bij het Ontwikkelplein beter in beeld

In de tabel is een stijging te zien van het aantal inwoners in begeleiding. Dit komt voornamelijk omdat we de inwoners die in begeleiding zijn bij Ontwikkelplein Het Hogeland beter in beeld hebben en beter kunnen registreren. Van de 508 inwoners die begeleid worden op bij Het Ontwikkelplein, worden er 367 begeleid naar werk en 141 inwoners hebben begeleiding vanuit het Ontwikkelplein terwijl zij aan het werk zijn. Als gevolg van deze registratie zien we ook een toename bij de inwoners die worden begeleid naar participatie (sociale activering).

Leren, werken, ontwikkelen	Aantallen 2022	Aantallen 2023	Aantallen maart 2024
Begeleiding naar of in leren en werken	472	358	508
Begeleiding naar participatie	500	474	550
Totaal	972	832	1058
Dienstverbanden met LKS of SW			
Aantal inwoners met dienstverband beschut werk	21	27	29
Aantal inwoners met een dienstverband afspraakbaan (LKS)	103	106	112
Aantal inwoners dienstverband SW	293	266	232
Totaal	417	399	373

Stijging aantal afsprakenbanen en Beschut werk, daling SW-dienstverbanden

Uit de bovenstaande tabel is te zien dat het aantal afspraakbanen en beschut werk blijft stijgen. Graag zouden we zien dat het aantal Beschutte werkplekken meer stijgt dan nu te zien is. Hier wordt komend jaar op ingezet. Het aantal dienstverbanden in de sociale werkvoorziening daalt omdat er door het sluiten van de regeling in 2015 voor nieuwe instroom, er enkel uitstroom is. We zien ook dat de stijging van het aantal afspraakbanen en beschut werk de daling van het aantal SW-dienstverbanden niet kan compenseren. We onderzoeken hoe we de bedrijfsvoering op deze nieuwe situatie kunnen aanpassen.

De nieuwe wet inburgering 2021

Op 1 januari 2022 is de nieuwe Wet inburgering in werking getreden. Met deze wet neemt de gemeentelijke rol bij de ondersteuning van inburgeraars toe. De gemeente heeft de opdracht om zo vroeg mogelijk te beginnen om de mogelijkheden en beperkingen van de inburgeraar in beeld te brengen en direct afspraken te maken over wat de inburgeraar gaat doen en hoe de gemeente daarbij ondersteuning biedt. De gemeente zorgt voor een passend dienstverleningsaanbod waarmee inburgeraars in staat worden gesteld aan hun verplichtingen (het behalen van een inburgeringsexamen) te voldoen en volwaardig mee te kunnen doen in de Nederlandse samenleving.

Inburgering en statushouders	Aantallen 2022	Aantallen 2023	Aantallen 2024
Aantal inburgeraars die vallen onder de nieuwe wet (WI21)			138 (eerste kwartaal)
Aantal inburgeraars die nog vallen onder de wet 2013 (WI13)			54 (eerste kwartaal)
Aantal inburgeraars die worden begeleid binnen het team ontwikkelen en werkbegeleiding	198	168	192
Taakstelling huisvesting		102	63 (1 ^e halfjaar) 75 (incl. achterstand)
Aantal gerealiseerde huisvesting		90	

Begeleiding door team inburgering

In de tabel is een onderscheid gemaakt tussen de inwoners die vallen onder de nieuwe wet Inburgering 2021 (NW21) en de inwoners die nog vallen onder de wet inburgering 2013 (WI13). Gezamenlijk worden ze begeleid door team ontwikkelen en werkbegeleiding, maar voert de regievoerder de begeleiding van de NW21 uit en de ontwikkelcoach de begeleiding van de WI13 uit. Het onderscheid is bewust gemaakt omdat de wet de uitvoering van de NW21 op een andere manier heeft ingericht dan de uitvoering van de WI13.

Taakstelling huisvesting vergunninghouders niet gehaald

Over het jaar 2023 hadden we een huisvestingstaakstelling voor vergunninghouders van in totaal 102 plaatsingen, daarvan zijn er 90 plaatsingen gerealiseerd. Dit heeft gezorgd voor een start in 2024 met een achterstand van 12. Voor de huisvesting van vergunninghouders zijn we afhankelijk van het aanbod van de woningcorporaties. Net als in het hele land is er ook in Het Hogeland schaarste op de woningmarkt. Daarnaast speelt de versterkingsopgave in onze gemeente ook een belangrijke rol. Veel woningen van de woningcorporaties zijn daardoor niet beschikbaar. De sterk verhoogde taakstelling heeft er mede toe geleid dat het niet gelukt is om de taakstelling te halen.

Taalhuis Het Hogeland

Taalhuizen	Aantallen	Aantallen	Aantallen
------------	-----------	-----------	-----------

	2022	2023	2024 (eerste kwartaal)
Deelnemers lezen, schrijven en rekenen	81	110	76 (eerste kwartaal)
Deelnemers digitale vaardigheden	14	147	63 (eerste kwartaal)
Vrijwilligers Taalhuis	75	71	73
Vrijwilligers Digitaalhuis		10	10
Gegeven trainingen en voorlichtingen	14	10	3
Nieuw benaderde organisaties	6	20	4

Meer bekendheid Taalhuizen bij inwoners en organisaties

Taalhuis Het Hogeland is gevestigd in de bibliotheken van Leens, Uithuizen, Winsum en Bedum. In bovenstaande tabel is te lezen dat onze inwoners de weg naar ons Taalhuis goed kunnen vinden. Het aantal inwoners dat wil leren lezen, schrijven en rekenen is fors toegenomen ten opzichte van het jaar 2022. In 2023 zijn er stappen gemaakt om het Taalhuis nog meer bekendheid te geven en zichtbaar te zijn voor al onze inwoners. De verwachting is dat de aantallen van 2023-2024 gelijk zullen blijven.

Plekken van ontmoeting

Steeds meer thuishamers in Het Hogeland

De thuishamers zijn op verschillende locaties gecontinueerd, waaronder Ulrum, Winsum, Bedum, Den Andel. In 2023 zijn er thuishamers bijgekomen in o.a. Uithuizen bij Werk op Maat en in Winsum. Eind 2023 waren er 20 thuishamers. Dit is een flinke stijging in vergelijking met 2021 (5) en 2022 (10).

De bibliotheek is er steeds meer voor iedereen

De vier bibliotheken, Leens, Uithuizen, Bedum en Winsum, transformeren in 2023 volop van een uitleenvoorziening naar een waarde vrije openbare en laagdrempelige voorziening voor alle inwoners in gemeente Het Hogeland. De bibliotheken bouwen verder aan verschillende maatschappelijke educatieve functies: de bibliotheek als een fysiek podium, een platform voor inwoners, instellingen en community's faciliteren en het organiseren van activiteitenprogramma's voor inwoners van 0 tot 110 jaar.

Hoofdstuk 4. Meer preventie

Gezondheid en preventie

We gaan voor meer gezonde jaren voor onze inwoners. Gezonde mensen zijn gelukkiger, leven langer, doen meer mee en maken minder gebruik van voorzieningen. Positieve gezondheid vormt in onze aanpak de rode draad. Onze ambitie is dat met onze aandacht voor preventie en gezondheid meer inwoners mee kunnen doen en zelfredzaam zijn.

Gezond en Actief Leven Akkoord: katalysator voor preventie

De gemeente in 2023 een Plan van Aanpak tot en met 2026 opgesteld en goedgekeurd door het ministerie. Hiervoor krijgen we tot en met 2026 SPUK-GALA middelen voor de uitvoering. In 2023 zijn veel gesprekken gevoerd met verschillende partners over het uitbreiden en starten van nieuwe gezondheidsactiviteiten. Het aantal naschoolse activiteiten is uitgebreid en er zijn activiteiten

georganiseerd voor de week tegen eenzaamheid. In Uithuizen is een Breinbieb ingericht. Verder is een start gemaakt met het inrichten van de vijf ketenaanpakken die bij het GALA horen. In 2024 gaan we hiermee verder en kunnen deze samenwerkingen van start gaan. In 2023 is weer volop ingezet op de uitvoering van het jaarplan Lokaal preventieakkoord. Hierin staan activiteiten op het gebied van roken, alcohol en overgewicht. Vergeleken met de vorige monitor zijn er geen opvallende veranderingen of ontwikkelingen. Met de introductie van GALA zijn de lokale preventieactiviteiten uitgebreid in omvang en in samenhang met bijvoorbeeld activiteiten op het gebied van bewegen, cultuur en ontmoeten.

Herijking Sportakkoord: inzet op méér bekendheid en een groter bereik

De gemeente heeft, samen met de lokale sportsector en maatschappelijke organisaties, in 2023 het Lokale Sportakkoord herijkt. Hiermee zijn er de komende jaren weer middelen beschikbaar om het lokale sportfundament verder te verstevigen. Extra inzet zal plaatsvinden op het vergroten de bekendheid en het bereik van inwoners die nu nog onvoldoende bewegen. Ook wordt extra ingezet op het leggen van verbindingen binnen het sociaal domein en gebiedsgericht werken.

Het Preventie Interventie Team (PIT): 20 bijeenkomsten vonden plaats

Het PIT richt zich tot de jeugdigen en ouders in het voorgezet onderwijs VO. De overige organisaties die deelnemen aan PIT zijn naast HALT, Mensenwerk Hogeland, de GGD, Verslavingszorg en het Bewegteam Groningen. Door deze nauwe samenwerking in het aanbieden van interventies krijgen de VO scholen meer overzicht en keuze wanneer een bepaald thema of onderwerp binnen de scholen kan worden aangeboden aan de leerlingen. Inzet is dat ouders in deze voorlichting zoveel mogelijk worden betrokken en of meedoen. In 2023 zijn er op de voortgezet onderwijs scholen ruim 20 bijeenkomsten georganiseerd in samenwerking met de PITpartners. Eind 2023 is een verkenning geweest om ook het Veiligheidshuis en het Discriminatie Meldpunt Groningen toe te voegen aan de menukaart.

Mentale gezondheid: stevige inzet op herstelinitiatieven

Onderdeel van gezondheid is de mentale gezondheid. In november 2023 is de Herstelacademie "Praktijkhuis het Hogeland" gestart in Uithuizen, dit is een voorziening waar gewerkt kan worden aan Herstel. Ervaringsdeskundigen van de organisatie IXTA NOA geven dit Praktijkhuis vorm. Daarnaast heeft de gemeente subsidie verleend aan het Herstelatelier "The Living museum". Zij bieden een plek aan iedereen die kunst wil inzetten voor persoonlijk herstel. Met ervaringsdeskundigen van Lentis, Mensenwerk het Hogeland, IXTA NOA en het Herstelatelier zijn we een aanpak aan het vorm geven, waarin we inwoners van het Hogeland handvatten geven om met hun mentale gezondheid aan de slag te gaan. Het bespreekbaar maken van je welzijn en de inzet van "Welzijn op Recept" zijn een onderdeel van. Hiermee kan de mentale gezondheid van onze inwoners vergroot worden. De uitrol van "Welzijn op Recept" heeft wat vertraging opgelopen maar we hopen in de tweede helft van 2024 dit uit te kunnen rollen, eerst bij een tweetal huisartsenpraktijken in het Hogeland.

Jongeren met perspectief

We willen dat onze kinderen opgroeien tot weerbare, gezonde volwassenen. Om onze jongeren voor te bereiden op een zo zelfstandig mogelijk bestaan, is een integrale aanpak met onderwijs, veiligheid, vrije tijd, werk & inkomen en wonen nodig. Onze ambitie is dan ook om voor jeugd integraal beleid te voeren, zodat er ook in de andere leefgebieden ondersteuning is en niet alleen vanuit de Jeugdwet

Kansrijke start: introductie Nu niet Zwanger

Het project Kansrijke start is gecontinueerd. Dit is een samenwerking op de eerste duizend dagen van een kind. Er wordt samengewerkt tussen de verloskundigen, kraamzorgorganisaties, jeugdgezondheidszorg, integrale sociale teams, Mensenwerk Hogeland en andere betrokken organisaties. Wij hebben ingezet op de thema's armoede en vluchtelingen. Ook is het Hogeland deelnemer van het provinciale project kansrijke start, die investeert in provinciale zorglijnen, opleiding

en van medewerkers en monitoring. In de tweede helft van 2023 zijn er voorbereidingen getroffen en is gestart met het Nu niet zwanger project. Hierin gaan professionals het gesprek aan met inwoners over een kindwens.

Lokale Educatieve Agenda 2023-2033: Integrale aanpak ontwikkeld

Het college, de schoolbesturen, de kinderopvangorganisaties, de GGD en Kansrijke Groningers hebben zich voor 10 jaar gecommitteerd aan de Lokaal Educatieve Agenda (LEA). In de LEA wordt gestreefd naar een integrale aanpak van onderwijs- en jeugdbeleid, door het bieden van een kansrijke leeromgeving voor kinderen van 0 tot 18 jaar. De thema's binnen de agenda zijn: Leven lang ontwikkelen, ieder kind doet mee, kind centraal en taal. Voor ieder thema is een projectgroep gestart.. In juli volgt een terugkoppeling over de voortgang van de onderwerpen op de LEA agenda aan de leden van het LEA.

Projecten rondom een goede toekomst voor de jeugd van start

In september 2023 is op zes basisscholen de pilot 'Tijd voor Toekomst' gestart. Er wordt een verrijkte schooldag aangeboden zodat kinderen gelijke kansen hebben om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen en een basis te leggen voor een kansrijke toekomst. De eerste reacties van scholen, kinderen en ouders zijn positief. Bij het tweejarig project 'Pak je Toekomst', om onze jongeren van 16-27 jaar die 'aan de zijlijn' staan weer mee laten doen in de samenleving, werken verschillende organisaties samen aan de ontwikkeling van een integrale aanpak.

Armoede en schulden

Het is belangrijk om schulden in een vroeg stadium te signaleren. Schulden hebben een negatieve invloed op het welzijn van onze inwoners. Het voorkomen en oplossen van schulden zorgt ervoor dat inwoners weer ruimte hebben om mee te kunnen doen in de samenleving. Daarnaast kan vroegsignalering de kans op huisuitzettingen en crisissituaties verkleinen.

Vroegsignalering: een brede aanpak

In 2023 is de aanpak vroegsignalering doorontwikkeld naar een brede aanpak waarbij medewerkers niet alleen brieven sturen, maar ook telefonisch contact opnemen of op huisbezoek gaan. In het najaar van 2023 is een onderzoeksperiode ingesteld. Hierover is een Raadsmemo opgesteld die binnenkort aan de raad wordt aangeboden.

Minimabeleid

Met de minimaregelingen bieden wij ondersteuning aan inwoners die van een laag inkomen moeten leven. De minimaregelingen zijn van toepassing op de inwoners van Het Hogeland die een inkomen tot en met 120% van de bijstandsnorm hebben. De minimaregelingen worden in principe in natura aangeboden. Op deze manier proberen wij een deel van de financiële zorgen te voorkomen of weg te nemen. Hierdoor ontstaat er ruimte om op een goede manier mee te kunnen doen in de samenleving.

Nieuw minimabeleid en subsidieregeling 2024 - 2028

In oktober 2023 is het nieuwe Minimabeleid 2024-2028 vastgesteld door de Raad. Het nieuwe beleid heeft drie belangrijke uitgangspunten:

1. De basis op orde
2. Maatwerk en perspectief bieden
3. Van controle naar vertrouwen.

Voorzieningenwijzer belangrijk instrument voor inwoners met een laag inkomen

Een belangrijk instrument in het nieuwe minimabeleid is de inzet van de Voorzieningenwijzer. De Voorzieningenwijzer is een instrument die het gebruik van de regelingen uit het minimabeleid moet stimuleren. Gemeente Het Hogeland is op 1 maart 2024 gestart met de Voorzieningenwijzer. Via de Voorzieningenwijzer kunnen inwoners op een laagdrempelige manier zien voor welke

regelingen/voorzieningen zij in aanmerking komen. Dit gebeurt via een onlineapplicatie dit te vinden is via www.datgeldtvoormij.nl. Inwoners die de applicatie niet zelf kunnen doorlopen of die graag een adviesgesprek willen kunnen deze aanvragen. Gesprekken worden gedaan door de opgeleide consultants van de Team Vroegsignalering. Het effect van de voorzieningenwijzer gaan we monitoren om onze dienstverlening optimaal in te kunnen richten.

Gemeente Het Hogeland is ketenpartner in Armoede Platform

Armoede is een complex probleem, dat we als gemeente niet alleen kunnen oplossen. Daarom is er in 2019 een Armoede Platform opgericht. Het Armoede Platform bestaat uit allerlei netwerk- en ketenpartners die hun schouders eronder zetten en kwetsbare inwoners passend ondersteunen en waar nodig is helpen. Het Platform werkt vanuit een convenant waarin de Werkwijze binnen Platform is vastgelegd. Gemeente Het Hogeland is een actieve ketenpartner binnen het Armoede Platform.

Meedoen Pas succesvol, Het Hogeland als voorbeeld in de regio

Vanaf 1 september 2020 bieden wij de Meedoen Pas als de regeling aan. Met de Meedoen Pas reizen onze inwoners gratis met het openbaar vervoer in de daluren. Niet alleen door onze eigen gemeente, maar door heel de provincie Groningen. Met het nieuwe Minimabeleid 2024-2028 heeft de Raad vastgesteld dat de Meedoen Pas ook in de komende periode van 4 jaar wordt aangeboden. Er zijn momenteel 2911 passen in gebruik (peildatum 1 maart 2024, dit is exclusief Oekraïners) en hiermee stijgt het aantal inwoners dat gebruik maakt van de Meedoen Pas verder.

Ook vanuit de Provincie Groningen en Drenthe is er aandacht voor de Meedoen Pas. Er is op verzoek van de provincie door de gemeente Het Hogeland meerdere malen een presentatie gegeven over de Meedoen Pas. Het doel van de presentaties is om aan meerdere gemeenten een succesvol voorbeeld te laten zien van een regeling tegen mobiliteitsarmoede. Ondertussen zitten wij niet stil. De komende periode gaan we bekijken hoe we deze regeling verder kunnen doorontwikkelen.

Meer gezinnen maken gebruik van de kledingpas

Jaarlijks bieden wij De Kledingpas aan als de regeling voor de kinderen vanuit gezinnen met een laag inkomen. De Kledingpas heeft een waarde van € 50,- en kan in veel kledingwinkels worden besteed. Gezinnen die van een bijstandsuitkering leven krijgen de Kledingpas jaarlijks ambtshalve toegestuurd. Over de 2023 is er hetzelfde aantal passen ambtshalve verstrekt als in 2022: 497 kledingpassen. Inwoners die van een ander laag inkomen (andere uitkering of inkomen uit werk) leven kunnen de Kledingpas online aanvragen. Onder deze groep zien we een opvallende stijging van 61 passen in 2022 naar 98 passen in 2023. Dit betekent dat gezinnen deze voorziening steeds beter weten te vinden.

Stichting Leergeld bereikt veel kinderen en breidt voorzieningen uit

Stichting Leergeld biedt voorzieningen in natura voor schoolgaande kinderen. Alle voorzieningen samen vormen Het Kindpakket. Het Kindpakket werkt niet met standaardpakketten. Er wordt altijd gekeken naar wat een kind op dat moment nodig heeft. Dat kan bijvoorbeeld een laptop of een fiets zijn.

In totaal bereiken we 772 kinderen uit 350 gezinnen. Over de periode van 1 januari 2024 tot 21 maart 2024 hebben 85 kinderen zwemles + abonnement vergoed gekregen en 213 kinderen een zwemabonnement, 18 kinderen hebben een fiets gekregen en 7 kinderen een computer of laptop. Een zwemles + een abonnement blijft de meest aangevraagde regeling binnen Het Kindpakket. In 2023 heeft Stichting Leergeld een pilot gedraaid met het verstrekken van mobiele telefoons en data-abonnement voor kinderen die naar het voortgezet onderwijs gaan en het verstrekken van fietsen aan jonge kinderen. Deze pilot was succesvol en besloten is deze voorziening structureel op te nemen.

Groot bereik Stichting Jeugdfonds Sport en Cultuur

De gemeente Het Hogeland bereikt 50% van de potentiële doelgroep kinderen met deze regeling. Daarmee hebben wij de grootste bereik via stichting Jeugdfonds Sport & Cultuur in het Noorden. Om

alle kinderen mee te laten doen met sport en cultuur wordt steeds meer samenwerking gezocht met de o.a. buurtsportcoaches, cultuurcoaches en andere ketenpartners. In 2023 was het doel om meer kinderen tussen 0 en 4 jaar oud te bereiken. Via gerichte aanpak is dit doel bereikt. In 2022 waren er 40 aanvragen voor de sport en cultuuractiviteiten voor deze leeftijdsgroep. In 2023 zijn het 68.

Ook in 2023 hebben inwoners energietoeslag ontvangen

Per 1 maart 2024 is de wetsvoorstel Energietoeslag over 2023 aangenomen. Daarmee kon over 2023 opnieuw een energietoeslag worden aangevraagd. Over het jaar 2023 zijn er 2730 energietoeslagen toegekend. Dat is iets minder dan in 2022. Dit heeft te maken met het wijzigen van de inkomenstoets.

Ondersteuning aan inwoners met zorgkosten

Om inwoners met hoge zorguitgaven te ondersteunen hebben we een aantal regelingen opgenomen in ons minimabeleid. Dit zijn: compensatie eigen risico, tegemoetkoming aanvullende zorgverzekering en de mogelijkheid voor collectieve ziektekostenverzekering. Via de tegemoetkoming aanvullende Over 2023 hebben totaal 305 inwoners compensatie eigen risico gekregen. 105 inwoners hebben in 2023 tegemoetkoming in de kosten aanvullende zorgverzekering ontvangen.

Hoofdstuk 5. Meer maatwerk

De inwoner centraal stellen en werken vanuit één gezin, één plan, één regisseur en één budget. Ieder mens is uniek, ook in zijn problemen. Hogelandsters die tijdelijke steun leveren die nodig is, vergt steeds een unieke oplossing. Juist met maatwerk help je inwoners tenslotte het best. Het kan zodoende zijn dat in een schijnbaar gelijke situatie, verschillende oplossingen worden geboden. We zetten waar dat kan in op zelfredzaamheid met ondersteuning van het eigen netwerk.

Sociaal Loket

Elke aanmelding die bij het Sociaal Loket binnenkomt wordt door uitvraag zo nodig op alle levensgebieden in kaart gebracht. Door de inzet van deze juiste expertise aan de voorkant wordt een goede inschatting gemaakt van de ondersteuningsbehoefte. Vervolgens wordt naar aanleiding van deze uitvraag zoveel mogelijk doorgezet naar de algemene of voorliggende voorzieningen.

Vanaf de start van het Sociaal Loket wordt een dashboard Telefonie en Sociaal Loket bijgehouden in het kader van data gedreven werken:

- We zien dat 27% van de telefoontjes die bij de gemeente binnen komen, betrekking hebben op het Sociaal Domein. Het Sociaal Loket verwerkt daarvan op dit moment 17%. Dit komt neer op 6325 telefoontjes vanaf de start tot 1 maart 2024.
- Het KCC heeft dus 17% minder telefoontjes te verwerken die gaan over het Sociaal Domein.
- De gemiddelde antwoordsnelheid in het Sociaal Loket is 10 seconden.

Het afgelopen jaar (maart 2023-maart 2024) zijn er 3390 ondersteuningsvragen via het Sociaal Loket binnen gekomen, waarvan 1174 via de telefonie en de overige vragen, dit zijn er 2216, digitaal.

Eigen netwerk en voorliggend gaan vóór op geïndiceerde ondersteuning

In het Sociaal Loket komen de vragen van inwoners, professionals en derden binnen. Op basis van de vraag beoordelen we of deze kan worden opgelost binnen het eigen netwerk. De methodiek van de Eigen Kracht Centrale kan desgewenst ondersteunen in bovenstaande werkwijze. Wanneer dit niet lukt, wordt er gekeken naar de inzet van algemene- of voorliggende voorzieningen. Wanneer daar geen oplossing wordt gevonden, kan een geïndiceerde voorziening aan de orde zijn.

Veel doorleidingen naar algemene en voorliggende voorzieningen

Een groot deel van de telefoontjes wordt direct door het Sociaal Loket afgehandeld, waarvan veel wordt doorgeleid naar de algemene en voorliggende voorzieningen. Hiervoor is geen uitgebreide uitvraag nodig. Dit wordt momenteel nog niet meegenomen in de managementrapportage doorverwijzing algemene voorzieningen. Dit is een ontwikkelpunt in de doorontwikkeling Sociaal Loket. De ondersteuningsvragen die na de uitgebreide uitvraag alsnog zijn doorverwezen naar het voorliggend veld zijn 200 (1e half jaar 13, 2e half jaar 187) Dit betreft vooral Mensenwerk Het Hogeland.

Integrale sociale teams van start

Ervaringen vanuit de Integrale Sociale Teams (IST)

Naast de bovengenoemde cijfers geven we ook graag inzicht in de praktijkervaringen van onze inwoners en professionals. Deze zijn illustratief voor het effect van de integrale samenwerking en de voordelen hiervan voor de inwoners.

Voorbeeld 1 gezin, 1 plan

Een gezin (moeder met twee dochters met beiden een beperking) heeft op meerdere leefgebieden een ondersteuningsvraag en is met deze vragen naar het algemeen maatschappelijk werk gegaan. Mensenwerk het Hogeland heeft de hulpvragen onderzocht en de casus ingebracht in het integrale team. De hulpvragen gingen onder andere over financiën, uitkering dochter en huishoudelijk ondersteuning. Er wordt besloten dat een inkomensconsulent samen met een WMO-consulent op huisbezoek gaat. Na dit bezoek is er huishoudelijk ondersteuning ingezet en de uitkeringsaanvraag is ter plekke ingevuld. De inwoner heeft op deze manier niet meerdere keren haar verhaal hoeven doen bij verschillende loketten.

Voorbeeld kostenbesparing

Tijdens een huisbezoek van een Wmo-collega bij een inwoner, kwam de vraag naar voren voor dagbesteding omdat deze inwoner door zijn geestelijke problematiek niet goed in het arbeidsleven past. Deze dagbestedingsvorm zou voor gemiddeld 3 dagen in de week afgegeven kunnen worden (met de nodige langdurige kosten). Vanuit de ontwikkelingen bij het ontwikkelplein, heeft de Wmo-collega afgestemd met een jobcoach en van daaruit ook deze inwoner in contact gebracht met deze jobcoach. Vanuit het doorlopen proces en beeldvorming vanuit deze jobcoach, wordt de inwoner begeleid naar een werkplek met begeleiding. Dit biedt deze inwoner meer perspectief, meer onderdeel te zijn van de arbeidsmarkt. De langdurige kosten van 3 dagen dagbesteding zijn voorkomen.

Voorbeeld prioriteren zorgtraject

Er komt een aanvraag binnen via werk.nl voor een bijstandsuitkering. Een ontwikkelcoach plant het eerste gesprek om te bepalen in hoeverre er sprake is van werk-fit zijn. In dit gesprek merkt zij op dat er op meerdere leefgebieden van alles speelt. Zij hoort desgevraagd van de inwoner dat ook jeugd en WMO betrokken zijn. De ontwikkelcoach vraagt de inwoner om toestemming om de casus intern te overleggen, deze toestemming krijgt de ontwikkelcoach. Tijdens het IST-overleg komt naar voren (vanuit informatie van jeugd) dat het binnen het gezin vrij kort daarvoor is geëscaleerd. Er is sprake van huiselijk geweld geweest en er is sprake van mentaal forse problematiek bij de inwoner. Tijdens het IST-overleg wordt besproken dat de gezinssituatie nu voorliggend is. Werk is voor nu niet haalbaar. Er wordt overgegaan tot het verstrekken van een bijstandsuitkering zodat dit de zorgen om geld verlicht. Het daar normaal bij behorende traject om te kijken naar welke verplichting de inwoner daar tegenover invult (vrijwilligerswerk bijv.) wordt voor nu geschrapt. In plaats daarvan zal de inwoner onder begeleiding van jeugd ruimte krijgen om de thuissituatie (en persoonlijke situatie) op orde te krijgen. Daarna zal er gekeken worden naar de mogelijkheden van de inwoner om aan het werk te gaan/op andere wijze te participeren.

Optimale samenwerking: bespreken voorbeelden

Bovengenoemde voorbeelden worden besproken in alle IST's om van elkaar te leren zodat iedereen goed van elkaars werkwijze en mogelijkheden weet. Hierdoor ontstaat optimale samenwerking binnen de domeinen Inkomen & Participatie, Jeugd en Wmo. Door met een helicopterview vanuit de verschillende levensgebieden naar de hulpvraag te kijken, ontstaat een beter beeld van de situatie waardoor de inwoner de juiste ondersteuning op het juiste moment ontvangt. Daar waar nodig zelfs buiten de genoemde domeinen.

Hoofdstuk 6. Meer innovatie

Creatieve oplossingen voor maatschappelijke vragen en nieuwe technieken om de dienstverlening te verbeteren. Ontwikkelingen in de technologie willen we vaker en beter gaan toepassen. Niet alleen als

middel om tijdelijke steun te leveren, bijvoorbeeld een consult via videobellen, maar ook om beter te meten of wat we doen werkt. Ook kunnen we processen verbeteren, door minder regels te maken.

Ontwikkeling EHealth projecten vraagt tijd

E-Health, ook wel gezondheidstechnologie genoemd, kan ondersteunen en bijdragen aan beter toegankelijke en kwalitatief goede zorg en dus ook aan het welzijn van onze inwoners. In 2023 hebben we samen met Gebiedscoöperatie Het Hogeland een brainstormbijeenkomst georganiseerd met lokale en regionale partners om de mogelijkheden voor kansrijke projecten in Het Hogeland te verkennen. De gezamenlijke conclusie was dat gezondheidstechnologie het behalen van doelen kan ondersteunen en geen doel op zich is. Daarnaast hebben de deelnemers de inhoudelijke focus gelegd op drie thema's:

1. Ondersteuning van mantelzorgers met gezondheidstechnologie;
2. Ontwikkeling van gezondheidsvaardigheden in combinatie met digitale geletterdheid van zowel inwoners als zorg- en welzijnsprofessionals;
3. Inzet technologie in lokale gezondheidsketens, bijvoorbeeld tussen huisartsenpraktijken, thuiszorginstellingen en welzijnsinstellingen.

De afgelopen periode zijn op lokaal en regionaal niveau vervolgesprekken gevoerd met een groot aantal samenwerkingspartners en coalities. De resultaten worden verwerkt in een Gezondheidstechnologieplan voor Het Hogeland. Het plan met uitgangspunten en kaders wordt besproken met het bestuur.

Bijlagen Grafieken Jeugd

